

Sygn. akt I ACa 295/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: SSA Hanna Muras

Sędziowie: SA Ewa Kaniok (spr.)

SO (del.) Adrianna Szewczyk-Kubat

Protokolant: ref. staż. Piotr Czyżewski

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa C. J. D. Z.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 7 listopada 2013 r., sygn. akt II C 2367/06

I. zmienia w części zaskarżony wyrok w punkcie 1 (pierwszym) w ten sposób, że zasądza od Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz C. J. D. Z. kwotę 5.075.852 zł (pięć milionów siedemdziesiąt pięć tysięcy osiemset pięćdziesiąt dwa złote) z ustawowymi odsetkami od 7 listopada 2013 r. do dnia zapłaty;

II. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 1 (pierwszym) w części obejmującej żądanie odszkodowania za szkodę powstałą na skutek przewlekłości postępowania administracyjnego prowadzonego przez Skarb Państwa – Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. od 15 stycznia 2009 r. do 2 sierpnia 2009 r. i od 5 stycznia 2011 r. do 26 października 2011 r. oraz w punktach 2 (drugim) i 3 (trzecim) i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego;

III. oddala apelację w pozostałej części.

Sygn. akt: I ACa 295/14

UZASADNIENIE

C. D. Z. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Wojewodę (...) kwoty 7.424.711 zł z tytułu poniesionych strat w granicach wartości 13 sprzedanych lokali i 1.620.152 zł z tytułu utraconych korzyści.

Jako podstawę żądania odszkodowania za szkodę rzeczywistą wskazał art.160 k.p.a. i wydanie wadliwej decyzji przez Prezydium Rady Narodowej (...). W. z dnia 18.11.1969 r. o odmowie przyznania jego ojcu J. Z. własności czasowej gruntu położonego w W., przy ul. (...), która decyzją nadzorcą Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 23.05.2006 r. została uznana za nie ważną, a gdy chodzi o odszkodowanie za utracone korzyści odwołał się do art.417 k.c.

Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, zastępująca Skarb Państwa, reprezentowany przez Wojewodę (...) i Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W., wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów postępowania. Wskazywała, że budynek na nieruchomości w W., przy ul. (...), został rozebrany i potem wybudowany od nowa przez Państwo przed 1969 r. Podniosła również zarzut przedawnienia zarówno roszczenia o odszkodowanie z tytułu równowartości udziału w użytkowaniu wieczystym nieruchomości w W., przy ul. (...), wynoszącego 58,5%, które zostało zgłoszone obok dotychczasowego roszczenia w piśmie procesowym z 29.02.2012 r., jak i roszczenia o odszkodowanie z tytułu utraconych korzyści w związku z zaniechaniem zakończenia postępowania dekretowego we właściwym czasie, które powód zgłosił zamiast dotychczasowego roszczenia w tym względzie, w piśmie procesowym z 21.06.2012 r.

Wyrokiem z dnia 07.11.2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w punkcie 1 oddalił powództwo, w punkcie 2 orzekł o przejściu nieuiszczonych kosztów sądowych na rachunek Skarbu Państwa i w punkcie 3 zasądził od powoda na rzecz Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy wskazał:

Ojciec powoda J. Z. był właścicielem nieruchomości w W., przy ul. (...).

Aktem notarialnym z dnia 23.11.1999 r. przekazał na rzecz syna C. J. D. Z. wszelkie prawa i roszczenia z tytułu przejścia przez Państwo tej nieruchomości w trybie dekretu (...).

Nieruchomość w W., przy ul. (...), została z dniem 21.11.1945 r. przejęta przez (...) W. na mocy dekretu z dnia 26.10.1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) (Dz. U. Nr 50, poz. 279).

Dom, znajdujący się na tej nieruchomości, w czasie wojny został zniszczony w 90%. Zostały jedynie fundamenty i część ścian parteru oraz pierwszego piętra bez stropów.

28.08.1945 r. (...) wydało zlecenie nr (...) na wykonanie rozbiórki tego budynku. Rachunek za rozbiórkę wyniósł 31.712,92 zł

Z kolei 18.12.1945 r. zostały zlecone roboty zabezpieczające na posesji w W., przy ul. (...), polegające na rozbiórce ścian frontowej, ścian poprzecznych i kominów.

W notatce służbowej z dnia 12.03.1997 r. pełnomocnik powoda przyznał, że J. Z. nie dokonał odbudowy tego budynku, lecz został on odbudowany przez Państwo ze środków państwowych.

W ocenie Sądu Okręgowego dowody te potwierdzają, że budynek znajdujący się na nieruchomości w W., przy ul. (...), został zniszczony przed zakończeniem wojny do tego stopnia, że został rozebrany na zlecenie Biura Odbudowy Stolicy jeszcze w lecie 1945 r. - przed wejściem w życie dekretu (...), co nastąpiło 21.11.1945 r.

Tłumaczenie strony powodowej, że pełnomocnik ojca powoda J. Z. przyznał tę okoliczność, wyjaśniając, że budynek na tej nieruchomości został postawiony od nowa przez Państwo, ponieważ J. Z. bał się represji ze strony Państwa, a zwłaszcza służby bezpieczeństwa, jest w ocenie sądu

I instancji niewiarygodne. Co prawda powód złożył zaświadczenie IPN, że jego ojciec J. Z. ma status pokrzywdzonego, niemniej wspomniane oświadczenie zostało złożone 12.03.1997 r. po przemianach ustrojowych z 1989 r.

Orzeczeniem Prezydium Rady Narodowej (...) W. z dnia 18.11.1969 r. odmówiono ojcu powoda J. Z. przyznania własności czasowej do nieruchomości w W., przy ul. (...).

Orzeczeniem nadzorczym Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 23.05.2006 r. stwierdzono, że w/w orzeczenie z 18.11.1969 r. o odmowie przyznania ojcu powoda własności czasowej do nieruchomości w W., przy ul. (...), jest nieważne.

Postępowanie dekretowe zakończyło się dopiero w 2011 r. Powód J. Z. odzyskał udział w użytkowaniu wieczystym nieruchomości w W., przy ul. (...), wynoszący 0,4150 %. W pozostałym zakresie odmówiono mu przyznania użytkowania wieczystego tej nieruchomości.

Najpierw 03.02.1999 r. zapadło orzeczenie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. o stwierdzeniu nieważności orzeczenia Prezydium Rady Narodowej (...) W. z 18.11.1969 r.

Orzeczeniem z 15.11.1999 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. utrzymało w mocy orzeczenie z 03.02.1999 r.

Następnie Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 11.05.2001 r. uchylił obie wymienione wyżej decyzje.

Po uchyleniu tych decyzji przez NSA Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. orzeczeniem z 21.02.2002 r. ponownie stwierdziło nieważność orzeczenia Prezydium Rady Narodowej (...) W. z 18.11.1969 r.

Orzeczeniem z 19.06.2002 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. utrzymało w mocy orzeczenie z 21.02.2002 r.

Następnie Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wyrokiem z 19.05.2004 r. po raz kolejny uchylił obie decyzje.

Orzeczeniem z 23.05.2006 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. po raz kolejny stwierdziło nieważność orzeczenia Prezydium Rady Narodowej (...) W. z 18.11.1969 r. Decyzja ta miała charakter ostateczny.

Z kolei postanowieniem z dnia 18.07.2007 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. – w związku ze skargą na bezczynność – wyznaczyło Prezydentowi (...) W. dodatkowy dwumiesięczny termin na rozpoznanie wniosku dekretowego byłego właściciela nieruchomości (...).

Prezydent (...) W. decyzją z 22.12.2008 r. odmówił przyznania powodowi użytkowania wieczystego nieruchomości w W., przy ul. (...). Decyzja ta została uchylona przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W..

Kolejna Decyzja Prezydenta (...) W. o przyznaniu powodowi użytkowania wieczystego tej nieruchomości została uchylona orzeczeniem Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 05.08.2009 r.

Decyzją z 15.12.2010 r. Prezydent (...) W. przyznał powodowi udział w użytkowaniu wieczystym nieruchomości w W., przy ul. (...), wynoszący 0,4150. W pozostałym zakresie odmówił przyznania użytkowania wieczystego tej nieruchomości.

Decyzją z 29.05.2011 r. Prezydent (...) W. przyznał powodowi użytkowanie wieczyste działki nr (...) w W., przy ul. (...).

Wreszcie orzeczeniem Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 28.12.2011 r. utrzymana została w mocy decyzja Prezydenta (...) W. z 29.03.2011 r., z wyjątkiem pkt-ów 5 i 6, a decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z 26.10.2011 r. – decyzja Prezydenta (...) (...).12.2010 r., z wyjątkiem pkt-ów 6 i 7.

W postępowaniu administracyjnym z wniosku dekretowego nie zapadły, z wyjątkiem postanowienia Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 18.07.2007 r. o udzieleniu dodatkowego 2-miesięcznego terminu na rozpoznanie wniosku dekretowego w związku ze skargą na beczynność, żadne inne orzeczenia stwierdzające niezgodność z prawem niewydania decyzji.

Państwo sprzedało 13 nieruchomości lokalowych z budynku w W., przy ul. (...), oznaczonych nr (...)

Na zlecenie Sądu biegła W. S., w opracowanym przez siebie operacie szacunkowym z września 2013 r. ustaliła wartość użytkowania wieczystego działki nr (...) w W., przy ul. (...), na 2.379.220 zł, a udziału w tej działce wynoszącego 58,50% - na 1.391.800 zł.

13 nieruchomości lokalowych położonych w budynku na w/w nieruchomości wg stanu na dzień 21.11.1945 r. bez obciążeń obligatoryjnym prawem najmu przedstawiało sobą wartość 6.167.585 zł, a wg stanu na dzień 21.11.1945 r. a z obciążeniem obligatoryjnym prawem najmu wartość 4.317.310 zł, natomiast wg stanu na dzień 18.11.1969 r. bez obciążeń obligatoryjnym prawem najmu wartość 7.206.946 zł, a wg stanu na dzień 18.11.1969 r. z obciążeniem obligatoryjnym prawem najmu 5.044.862 zł.

Utracone korzyści w związku z niemożnością korzystania z nieruchomości w W., przy ul. (...), wynoszą 1.620.152 zł.

Sąd Okręgowy wskazał, że roszczenie odszkodowawcze powoda C. J. D. Z., składa się z roszczeń: o odszkodowanie w kwocie 7.424.711 zł na podstawie przepisu art. 160 k.p.a. z tytułu poniesionych strat w zakresie równowartości 13 sprzedanych nieruchomości lokalowych i utraconego udziału w użytkowaniu wieczystym wynoszącego 58,50% oraz w kwocie 1.620.152 zł na podstawie przepisu art.41¹ § 3 k.c. z tytułu utraconych korzyści w związku z zaniechaniem zakończenia postępowania dekretowego we właściwym czasie.

Mimo, że zapadła wadliwa decyzja, uznana decyzją nadzorcą za nieważną, co stanowi przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej z art.160 k.p.a., powództwo uległo oddaleniu, gdyż w ocenie sądu I instancji, powód nie poniósł szkody w związku z wydaniem tej decyzji.

Nieruchomość w W., przy ul. (...), należąca do ojca powoda była zabudowana. Jednak w czasie wojny budynek został zniszczony w 90%. Zostały jedynie fundamenty i część ścian parteru oraz pierwszego piętra bez stropów. Dnia 28.08.1945 r. (...) wydało zlecenie (...) na wykonanie rozbiórki tego budynku. Rachunek za rozbiórkę wyniósł 31.712,92 zł. Z kolei 18.12.1945 r. zostały zlecone roboty zabezpieczające na posesji w W., przy ul. (...), polegające na rozbiórce ściany frontowej, ścian poprzecznych i kominów.

Po wojnie jeszcze przed wejściem w życie dekretu (...) budynek został rozebrany . Budynek ten został odbudowany - prawdopodobnie przez Państwo - przed 1969 r.

W dacie wejścia w życie dekretu z dnia 26.10.1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) (Dz. U. Nr 50, poz. 279, z późn.zm.), co nastąpiło 21.11.1945 r., nieruchomości w W., przy ul. (...), nie była zatem zabudowana.

Nieruchomość w W., przy ul. (...), przeszła z mocy samego prawa w trybie dekretu z 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) z dniem 21.11.1945 r. najpierw na własność Miasta, a potem na własność Państwa. Budynek, który został na niej zbudowany od nowa po 21.11.1945 r., niezależnie od tego, kto go zbudował, stał się własnością najpierw Miasta, a potem Skarbu Państwa. Sprzedaż 13 nieruchomości lokalowych z tego budynku, zważywszy, że budynek ten nigdy nie należał do ojca powoda, nie powoduje straty po stronie powoda. Nawet, jeżeli budynek ten odbudował ojciec powoda, czego strona powodowa nie zdołała udowodnić, to sprzedaż 13 nieruchomości lokalowych w cudzym budynku, nie powoduje straty po jego stronie. W takiej sytuacji przysługiwałoby mu bowiem roszczenie o zwrot poniesionych nakładów. Dlatego powództwo w tej części zostało oddalone.

Drugie roszczenie odszkodowawcze powoda dotyczy zwrotu równowartości udziału w użytkowaniu wieczystym nieruchomości w W., przy ul. (...), wynoszącego 58,50%. Udział ten został przez powoda utracony wskutek wydania decyzji z 18.11.1969 r. Prezydent (...) W., rozpatrując wniosek dekretowy po stwierdzeniu nieważności decyzji z 1969 r., przyznał powodowi udział w użytkowaniu wieczystym tej nieruchomości wynoszący jedynie 0,4150%, a w pozostałym zakresie oddalił wniosek dekretowy.

Roszczenie powoda w tym zakresie zostało zgłoszone w piśmie procesowym z dnia 29.02.2012 r. obok roszczenia o odszkodowanie z tytułu sprzedaży 13 nieruchomości lokalowych. W piśmie z 29.02.2012 r. pełnomocnik powoda obok roszczenia z tytułu poniesionych strat w granicach wartości utraconych 13 lokali, jak też z tytułu utraconych korzyści, zgłosił nowe roszczenie – w rozumieniu przepisu art. 193 § 3 k.p.c. - z tytułu utraty udziału w użytkowaniu wieczystym nieruchomości w W., przy ul. (...), wynoszącego 58,5%. Sąd Okręgowy uznał, że powód wystąpił z nowym roszczeniem obok roszczenia dotychczasowego.

W świetle art.160§6 k.p.a. roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem 3 lat od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem art. 156 § 1 albo decyzja, w której organ stwierdził, w myśl art. 158 § 2, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 § 1.

Decyzja nadzorcza Samorządowego Kolegium Odwoławczego W., stwierdzająca nieważność decyzji z 18.11.1969 r., zapadła 23.05.2006 r. Skoro roszczenie o odszkodowanie w tej części zostało zgłoszone 29.02.2012 r., to roszczenie to zostało zgłoszone po upływie 3 lat od czasu, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność wadliwej decyzji z 1969 r. Roszczenie w tej części uległo przedawnieniu i dlatego zostało oddalone w związku ze zgłoszeniem przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa zarzutu przedawnienia (art. 117 § 2 k.c.).

Jeśli chodzi o roszczenie dotyczące zwrotu utraconych korzyści w kwocie 1.620.152 zł w związku z zaniechaniem zakończenia postępowania dekretowego we właściwym czasie to, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. postanowieniem z dnia 18.07.2007 r., w związku ze skargą na bezczynność wyznaczyło Prezydentowi (...) W. dodatkowy dwumiesięczny termin na rozpoznanie wniosku dekretowego ojca powoda. Roszczenie to zostało zgłoszone na podstawie art. 417¹ § 3 k.c.

Sąd Okręgowy podniósł, że skoro strona powodowa wywodzi roszczenie o odszkodowanie z tytułu utraconych korzyści w związku z niewydaniem we właściwym czasie decyzji dekretowej przez Prezydenta (...) W., co zostało potwierdzone orzeczeniem SKO w W. z 18.07.2007 r., to pozwany

Skarb Państwa nie ma legitymacji biernej w tej sprawie. Skoro Prezydent (...) W. jako organ Miasta nie wydał we właściwym czasie decyzji dekretowej, to Miasto odpowiada za to zaniechanie. W ocenie Sądu I instancji, z tego względu powództwo i w tej części należało oddalić.

Ponadto Sąd wskazał, że w myśl art. 442 § 1 k.c., który miał zastosowanie w tej sprawie, roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Powód dowiedział się o niewydaniu we właściwym czasie decyzji dekretowej i podmiocie odpowiedzialnym za to zaniechanie z postanowienia Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 18.07.2007 r. Trzyletni termin przedawnienia upłynął mu zatem 18.07.2010 r. Natomiast powód wniósł powództwo w tej części w piśmie procesowym z 21.06.2012 r. W cytowanym wyżej piśmie pełnomocnik powoda, podtrzymując dotychczasowe roszczenie z tytułu poniesionych strat w granicach 6.497.360 zł., zamiast dotychczasowego roszczenia z tytułu utraconych korzyści w granicach 2.547.504 zł. na podstawie przepisu art. 160 k.p.a. i wniósł o zasądzenie tej samej kwoty z tytułu utraconych korzyści na podstawie art. 417 k.c. w związku z zaniechaniem zakończenia postępowania dekretowego we właściwym czasie. W piśmie tym wniósł on – w rozumieniu przepisu art. 193 § 3 k.p.c. – nowe roszczenie z tytułu utraconych korzyści, zamiast dotychczasowego roszczenia w tym względzie. W ocenie Sądu Okręgowego, strona powodowa wniósła roszczenie w tej części po upływie trzyletniego terminu przedawnienia, a tym samym również i z tego powodu powództwo w tej części należało oddalić, skoro Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa podnosiła zarzut przedawnienia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości oraz zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

1. w zakresie roszczenia odszkodowawczego dot. damnum emergens:

a) art. 6 ust. 2 dekretu (...) z 26.10.1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że „budynek zniszczony”, ale istniejący nadal na gruncie (...) w dniu 21.11.1945., co do którego nigdy nie wydano formalnej decyzji administracyjnej o rozbiórce, a nawet nie przeprowadzono żadnego postępowania administracyjnego w tym zakresie, może być potraktowany jako budynek nie spełniający warunków z art. 5 i art. 8 dekretu (...);

b) art. 5 w zw. z art. 6 ust. 2 dekretu (...) poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że posadowiony na nieruchomości przy ul. (...) budynek nie spełniał warunków określonych w art. 5 dekretu (...), tj. że nie istniał w dniu 21.11.1945 r., czego konsekwencją było uznanie braku szkody po stronie powoda, podczas gdy z art. 5 dekretu (...) wynika, iż budynek znajdujący się na (...) w dniu 21.11.1945 r. pozostał własnością dotychczasowego właściciela, pomimo przejścia własności gruntu na gminę (...) W.;

c) art. 6 ust. 2 dekretu (...) w zw. art. 72 ust. 2 w zw. z art. 75 ust. 1, art. 76 ust. 1 i art. 80 ust. 2 Rozporządzenia Prezydenta RP z 22.03.1928r. o postępowaniu administracyjnym (w brzmieniu na 1945r.) oraz w zw. z art. 380 ust. 3 i 5 oraz art. 385 pkt c/ i art. 387 ust. 1 - Rozporządzenia Prezydenta RP z 16.02.1928r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (w brzmieniu na 1945r.) poprzez ich niezastosowanie i tym samym błędne przyjęcie, że mimo nieistnienia formalnej decyzji administracyjnej i doręczonej stronom postępowania (wydanej w postępowaniu administracyjnym prowadzonym w oparciu o przepisy Rozp. z 1928r. o postępowaniu administracyjnym) wydanej przez właściwy organ władzy budowlanej (Zarząd (...) W.), a nawet mimo braku takiego postępowania w przedmiocie zarządzenia całkowitej rozbiórki

budynku przy ul. (...) – przedmiotowy budynek nie spełniał warunków z art. 5 dekretu i nie stanowił odrębnej od gruntu własności dotychczasowego właściciela;

d) art. 160 § 1 i 2 k.p.a. w zw. z art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 363 § 1 k.c. poprzez błędne i sprzeczne z prejudycjalną decyzją nadzorczą SKO w W. z 23.05.2006 r., oraz decyzjami SKO w W. z dnia 26 i 28.10.2011 r., przyjęcie, iż powód nie poniósł szkody w zakresie utraty 13 lokali mieszkalnych w budynku przy ul. (...) i w konsekwencji, zaniechanie zasądzenia odszkodowania z tego tytułu;

e) art. 160 § 6 k.p.a. poprzez błędną subsumpcję oraz art. 123 § 1 pkt 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i bezzasadne uznanie, że doszło do przedawnienia roszczenia o odszkodowanie z tytułu straty udziału 58,50% w użytkowaniu wieczystym gruntu przedmiotowej Nieruchomości (działki nr (...)), podczas gdy roszczenie to zostało zgłoszone już w pozwie z grudnia 2006, a zatem nie doszło do jego przedawnienia;

f) art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 363 § 1 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że poniesiona przez powoda i dochodzona pierwotnym pozwem szkoda nie obejmuje szkody w postaci trwałej utraty udziału wynoszącego 58,50% w prawie użytkowania wieczystego gruntu stanowiącego działkę ewidencyjną nr (...);

2. w zakresie roszczenia odszkodowawczego dot. *lucrum cessans*-.

a) art. 4171 § 3 k.c. poprzez jego niezastosowanie i nierozpoznanie żądania powoda w zakresie odszkodowania z tytułu rażąco przewlekle prowadzonego postępowania dekretowego – zakończonego dopiero decyzją nadzorczą SKO z 2006 r., w której wydano szereg wyroków WSA i NSA, co przesądza, zgodnie z wyrokiem SN z dnia 02.02.2011 r., II CSK 398/10, iż odszkodowanie może być dochodzone nawet bez prejudykatu („Osoba, która poniosła szkodę na skutek bezczynności organu po wydaniu wyroku sądu administracyjnego uchylającego lub stwierdzającego nieważność aktu lub czynności (art. 154 § 1, 4 i 5 ustawy z dnia 30.08.2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, DZ. U. Nr 153, poz. 1270) może dochodzić jej naprawienia bez stwierdzenia we właściwym postępowaniu niewydania decyzji (art. 4171 § 3 k.c.);

b) art. 441 k.c. w zw. z art. 442 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i błędne uznanie, że bieg terminu przedawnienia roszczenia o utracone korzyści rozpoczął się już 18.07.2007 r., podczas gdy bieg przedawnienia, co do roszczenia dotyczącego przewlekłego prowadzenia sprawy dekretowej (przed współdziałającymi organami I i II instancji a przez to solidarnie odpowiedzialnymi) powinien być liczony dopiero od momentu zakończenia stanu bezprawności tj. od dnia wydania ostatecznych decyzji SKO w W. z października 2011 r., przy czym bieg przedawnienia został przerwany przez wniesienie pozwu.

c) art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 124 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji błędne przyjęcie, iż bieg terminu przedawnienia w stosunku do roszczenia o utracone korzyści za przewlekle prowadzenie sprawy dekretowej nie uległ przerwaniu wskutek zgłoszenia żądania zapłaty utraconych korzyści w pozwie w 2006 roku.

II. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez:

a) naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i brak wszechstronnego rozpatrzenia całego zebranego materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego

materiału, tj. ostatecznej i prawomocnej decyzji SKO w W. z dnia 26.10.2011 r. (...) oraz decyzji SKO w W. z dnia 28.10.2011 r. (KOC (...)/II); orzeczenia (...) Kierownika D. Ś. (Inspekcji Budowlanej), (...) orzeczenia - Promesy z dnia 20.09.1948 r., (...) projektu budowlanego Edwarda L. S. z lutego 1949 r.; zaświadczenia Prezydium Rady Narodowej (...) W. z 07.12.1962 r., (...), k. 26 akt własnościowych; wpisu do repertorium notariusza Z. H. z dnia 13.05.1949 roku - poświadczenia podpisów na umowie najmu pomiędzy dzierżawcami przedmiotowej nieruchomości a najemcą P. G. za wynagrodzeniem stanowiącym częściowy zwrot kosztów odbudowy; pisma Zastępcy Dyrektora Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Gminy (...) z 1996 r., z powołaniem m.in. na akta (...) sygn. (...). stwierdzające, iż w przypadku budynku przy ul. (...) zostały spełnione przesłanki art. 5 dekretu (znak (...)/Ś./(...)): postanowienia Okręgowego Urzędu Likwidacyjnego z dnia 18.11.1947 r., L.P.II. (...) przywracające posiadanie budynku J. Z.; umowy dzierżawy z dnia 05.12.1948 r., w której dzierżawcy zobowiązali się do odbudowy budynku do dnia 01.01.1950 r.; dokumentu urzędowego – pisma Komornika Skarbowego Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej z dnia 31.08.1963 r., w którym zostało wprost stwierdzone, iż J. Z. został opodatkowany (tzw. domiary) z tytułu poniesionych przez niego nakładów na odbudowę domu przy ul. (...) w W.; wpisów hipotek w księdze wieczystej obejmującej przedmiotową nieruchomość; opinii biegłego M. D. z 07.06.2010 r., sporządzonej na zlecenie (...) (...). W. w toku postępowania dekretowego i załączonych do niej dokumentów, zatytułowanej „Dom dochodowy (czynszowy) ul. (...)”;

b) wyprowadzenie wyłącznie z części wybiórczo wybranego materiału dowodowego, tj. Rachunku nr (...) datowanego na dzień 25.02.1946 r. oświadczenia z 1949 r. oraz notatki służbowej z 12.03.1997 r., wniosków z niego nie wynikających, a nadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym, że latem 1945 r. budynek został całkowicie rozebrany, a nawet, że wydano decyzję administracyjną o rozbiórce, chociaż z dokumentów tych (sprzecznych ze sobą) wynika jedynie, że być może wykonano niewielkie „odgruzowanie” części (a nie całej) nieruchomości, co nie oznacza - przy braku innych dowodów, a zwłaszcza braku decyzji (w rozum. art. 72 i 75 rozp. z 1928 r. o postępowaniu administracyjnym) o rozbiórce oraz przy istnieniu licznych i wzajemnie uzupełniających się dowodów przeciwnych - że budynek został na podstawie prawomocnej decyzji administracyjnej o rozbiórce całkowicie rozebrany, ani, że została wydana taka decyzja o rozbiórce;

c) poczynienie dowolnych i sprzecznych z zasadami logiki ustaleń faktycznych, że budynek przy ul. (...) w W. nie spełniał warunków z art. 5 Dekretu (...), tj. w dniu wejścia w życie dekretu – 21.11.1945 r. nie istniał, które to stwierdzenie Sąd I instancji wywiódł w oparciu o bezpodstawne i dowolne ustalenie, jakoby budynek ten został rozebrany latem 1945 r. na mocy rzekomego polecenia o rozbiórce stosownych władz, podczas gdy szereg dowodów znajdujących się w aktach sprawy potwierdza, że w chwili wejścia w życie dekretu budynek stał na gruncie nawet do wysokości 3 piętra i nigdy nie została wydana co do niego decyzja o rozbiórce a zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą SN (m.in. wyroki: I CKN 108/99. I CK 108/04i I SA/Wa 1967/09). przyjmuje się, iż na mocy art. 5 w zw. z art. 6 ust. 2 dekretu (...) własnością dotychczasowych właścicieli pozostają budynki, które stały na nieruchomości (...) w dniu wejścia w życie dekretu i według orzeczenia władzy budowlanej nie były przeznaczone do całkowitej rozbiórki;

2. art. 232 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z której wywodził skutki prawne, tj. istnienia budynku w dacie 21.11.1945 r., pomimo zaferowania przez powoda wielu wiarygodnych dowodów;

3. art. 193 § 3 k.p.c. poprzez:

a) błędne uznanie, że sprecyzowanie żądania pozwu w piśmie procesowym z dnia 29.02.2012 r. stanowiło zgłoszenie nowego roszczenia obok dotychczasowego, podczas gdy pismo to zawierało

jedynie ponowny wniosek o przeprowadzenie opinii biegłego ds. szacowania nieruchomości na okoliczność wyliczenia wartości rynkowej utraconego prawa użytkowania wieczystego gruntu przedmiotowej Nieruchomości;

b) błędne uznanie, że sprecyzowanie żądania pozwu w piśmie procesowym pełnomocnika powoda z dnia 21.06.2012 stanowiło zgłoszenie nowego roszczenia zamiast dotychczasowego, podczas gdy pismo to jedynie precyzowało stan faktyczny sprawy w obrębie zgłoszonego już w pozwie żądania zasądzenia utraconych pożytków;

c) błędne i sprzeczne z ugruntowaną tezą wyroku SN z dnia 13.12.2012 r., sygn. IV CSK 142/12, uznanie, że dokonane pismami procesowymi strony powodowej z dnia 22.07.2013 r. oraz 10.10.2013 r. sprostowania stanowiły wskazanie nowego roszczenia (zmianę powództwa) w rozumieniu art. 193 § 3 k.p.c., podczas gdy pisma te wskazywały jedynie zmiany wysokości kwoty dochodzonego odszkodowania w ramach roszczenia zgłoszonego już w pozwie;

4. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak sporządzenia uzasadnienia odpowiadającego wymogom k.p.c., a w szczególności poprzez zaniechanie odniesienia się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do wszystkich dowodów wskazujących na zasadność roszczenia powoda oraz brak wyjaśnienia dlaczego wskazanym dowodom sąd nie dal wiary a także poprzez sprzeczności w rozumowaniu Sądu (np. ustalenie z jednej strony, iż już latem 1945 r. przedmiotowy budynek został rozebrany w całości, (str. 7. akapit 2), a jednocześnie ustalenie, iż w grudniu 1945 r. (a zatem już po momencie dekretowym) zlecone zostały prace zabezpieczające na Nieruchomości, polegające na rozbiórce ściany frontowej, ścian poprzecznych i kominowych - str. 6. ostatni akapit), jak również poprzez zaniechanie wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku oraz poprzez brak odniesienia się do wszystkich twierdzeń powodów:

III. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez:

1. błędne uznanie, że sprecyzowanie żądania pozwu w piśmie procesowym z dnia 29.02.2012 r. stanowiło zgłoszenie nowego roszczenia obok dotychczasowego;

2. błędne i sprzeczne z ugruntowaną tezą wyroku SN z dnia 13.12.2012 r., sygn.. IV CSK 142/12, uznanie, że dokonane pismami procesowymi strony powodowej z dnia 22.07.2013 r. oraz 10.10.2013 r. modyfikacje stanowiły wskazanie nowego roszczenia (zmianę powództwa) w rozumieniu art. 193 § 3 k.p.c.,

3. błędne ustalenie, iż budynek przy ul. (...) w W. nie spełniał warunków z art. 5 Dekretu (...), tj. w dniu wejścia w życie dekretu – 21.11.1945 r. nie istniał;

4. błędne ustalenie, iż powód dochodzi odszkodowania z tytułu utraconych korzyści w związku z przewlekłym prowadzeniem postępowań dekretowych przez SKO w W. (a nie Prezydenta (...) W., jak bezpodstawnie ustalił sąd orzekający), podczas gdy powód wyraźnie wskazywał, że odpowiedzialność Skarbu państwa – SKO jest solidarna z odpowiedzialnością gminy (...) S. W. (na podstawie art. 441 k.c.) jako organów różnych instancji wspólnie opieszale prowadzących postępowanie dekretowe.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje. Ewentualnie wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie z pozostawieniem temu Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja jest uzasadniona.

Gdy idzie o roszczenie zmierzające do naprawienia szkody rzeczywistej w oparciu o art. 160 k.p.a., trafny jest zarzut poczynienia przez sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych, jakoby budynek wzniesiony przed II Wojną Światową na nieruchomości stanowiącej uprzednio własność ojca powoda, z uwagi na zakres zniszczeń wojennych, został rozebrany jeszcze przed wejściem w życie dekretu z 26.10.1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) (...), oraz jakoby sprzedaż 13 nieruchomości lokalowych w tym budynku, przed ostatecznym rozpoznaniem wniosku dekretowego, nie spowodowała szkody w majątku powoda.

Rację ma apelujący, że sąd I instancji pominął szereg dowodów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, co w istotny sposób wpłynęło na treść wyroku.

Dekret (...) nacyjalizując wszystkie grunty na obszarze (...) W. pozostawiał dotychczasowym właścicielom prawo własności znajdujących się na tych gruntach niezniszczonych lub zniszczonych ale nadających się do naprawy budynków lub innych przedmiotów. W art. 6 ust. 1 dekretu, budynki zniszczone zostały zrównane z innymi przedmiotami i przechodziły na własność gminy po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do ich zabrania. Tylko do budynków zniszczonych, które według orzeczenia władzy budowlanej, ze względu na stan zniszczenia nie nadawały się do naprawy i powinny ulec rozbiórce, gmina mogła wyznaczyć stosowny termin do ich rozebrania a po bezskutecznym jego upływie własność tych budynków przechodziła na rzecz gminy. Budynek zniszczony ale istniejący w dniu 21.11.1945r. i nadający się do naprawy był budynkiem w rozumieniu art. 5 dekretu (...) oraz budynkiem uszkodzonym w rozumieniu dekretu o rozbiórce.

Uszło uwadze sądu I instancji, że stosowna władza budowlana nigdy nie wydała orzeczenia o rozbiórce budynku wzniesionego na nieruchomości przy ul. (...) w W. i że gmina nigdy nie wyznaczyła właścicielowi terminu do zabrania pozostałości budynku.

Sąd I instancji całkowicie pominął orzeczenie Wydziału Inspekcji Budowlanej Zarządu Miejskiego w (...) W. z 12.04.1949r., w którym stopień uszkodzeń wojennych określono na około 85% i orzeczono o naprawie gruntownej, polegającej na całkowitej odbudowie budynku według zatwierdzonego projektu i wydanego pozwolenia (k. 555 tom 3 akt). Z treści w/w orzeczenia wynika, że projekt budowlany zatwierdzony został 22.10.1948r. a pozwolenie na budowę wydano 29.10.1948r. i w listopadzie 1948r. zostały rozpoczęte roboty. Wykończenie budynku w stanie surowym miało nastąpić do 1.06.1949r. a ukończenie robót do 31.12.1949r.

Skoro w 1949r. właściwa władza budowlana m. innymi z powołaniem się na przepisy dekretu z 26.10.1945r. orzekła o naprawie budynku, a nie o jego rozbiórce, to oczywistym jest, iż pomimo znacznych zniszczeń w wyniku działań wojennych, nie mógł on przejść na własność gminy i nie został zrównany z innymi przedmiotami w rozumieniu art. 5 dekretu, ale zachował status budynku stanowiącego odrębną własność dotychczasowego właściciela, do czasu rozpoznania wniosku o przyznanie własności czasowej do gruntu, na którym został posadowiony.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, należy w związku z tym przyjąć, że w dacie wejścia w życie dekretu z 26.10.1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) (...), na nieruchomości istniał budynek w stanie uszkodzonym. Protokół z 1947r. stwierdzający, iż rozebrano 254,62 m² muru w

okresie 28.12.-19.01.1946 (k.556 tom 3), nie stanowi o dokonaniu rozbiórki budynku ale o przyjęciu robót zabezpieczających. Z protokołu badania stanu technicznego budynku z 31.03.1948r. (k.94) wynika, że na skutek zagrożenia bezpieczeństwa, nakazem W.J.B. rozebrano budynek w trakcie frontowym do wysokości murów I pietra, natomiast w trakcie podwórzowym część murów do wysokości II i III piętra oraz część wewnętrznych ścian konstrukcyjnych ocalała i mury te nadają się do adaptacji przy zamierzonej odbudowie.

Ciężar odbudowy budynków uszkodzonych spoczywał na ich właścicielu, przy czym już w dekrete o rozbiórce przewidywano udzielenie pomocy Państwa na ten cel - art. 5 ust. 1 i 2 dekretu o rozbiórce (zob. wyrok SN I CK 108/04 z 7.07.2004r. i wyrok SN z 29.10.1999r. I CKN 108/99).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, ustalenie sądu I instancji, że powód nie dokonał odbudowy budynku nie znajduje oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym.

Postanowieniem z 28.11.1947r. J. Z. przywrócono posiadanie nieruchomości (k.129).

20.09.1948r. w/w otrzymał od Zarządu Miejskiego (...) W. promesę na odbudowę budynku do 31.12.1949r.(k. 96 i 97 i 99-100).

5.10.1948r. J. Z. zawarł z trzema osobami fizycznym umowę dzierżawy nieruchomości na 13 lat tj. do 31.12.1961r., w której w/w osoby zobowiązały się odbudować budynek całkowicie z własnych funduszy do wysokości 6 kondygnacji, zamiast płacenia czynszu dzierżawnego. W zamian dzierżawcy władni byli przez czas trwania dzierżawy wynajmować wszystkie lokale i pomieszczenia w odbudowanej nieruchomości (k.101-107).

18.02.1949r.inż P. L. (jeden z dzierżawców) złożył do zarządu miejskiego oświadczenie o rozpoczęciu robót budowlanych (k.554).

Zgodnie z zaświadczeniem z wydziału ksiąg wieczystych Sądu Powiatowego dla Warszawy-Pragi, w repertorium notariusza H. za 1949r. figuruje wpis o zawarciu przez dzierżawców nieruchomości 13.05.1949r. umowy najmu z P. G. na czas do 31.12.1961r, za częściowy zwrot kosztów odbudowy (k.493).

Wskazane wyżej dokumenty, w powiązaniu z treścią orzeczenia Wydziału Inspekcji Budowlanej Zarządu Miejskiego w (...) W. z 12.04.1949r. (k. 555) z którego wynika, że projekt budowlany zatwierdzony został 22.10.1948r. a pozwolenie na budowę wydano 29.10.1948r. i w listopadzie 1948r. zostały rozpoczęte roboty, w ocenie Sądu Apelacyjnego świadczą o tym, że budynek został odbudowany przez osoby, z którymi J. Z. zawarł umowę dzierżawy. Pozwany nie podważył wiarygodności w/w dowodów.

Brak jest podstaw do przyjęcia, że odbudowy dokonano ze środków Skarbu Państwa.

Zakład (...) nie posiada wiedzy, z czyich środków dokonano odbudowy. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji także nie posiada takiej wiedzy ani żadnej dokumentacji dotyczącej odbudowy. Akta Państwowej Rady Narodowej (...) W. również nie zawierają stosownej dokumentacji (k.1181-1183v).

7.12.1962r. Prezydium Rady Narodowej (...) W. wydało J. Z. zaświadczenie, że budynek znajdujący się na nieruchomości przy ul. (...) nie został przejęty na własność Państwa (k.1024).

Z pisma Prezydium Miejskiej Rady Narodowej Wydziału Finansowego z 31.08.1963r. wynika, że J. Z. został opodatkowany z tytułu poniesienia nakładów na odbudowę domu położonego w W. przy ul. (...) (k.1278 tom 7).

W donosach składanych na J. Z. (k.1279) pisano, że jest właścicielem domu przy ul. (...).

Zgodnie z twierdzeniami J. Z. zawartymi w piśmie z 18.03.1996r., w 1950r. gdy budynek został całkowicie odbudowany przejął go Komitet ds. (...) (k.1032).

Wskazane dowody potwierdzają, że środków na odbudowę budynku nie wyłożyli ani Skarb Państwa ani gmina (...) W..

Z pisma Komornika Skarbowego z 5.05.1969r. wynika, że 1.01.1957r. dom mieszkalny został przejęty pod Zarząd (...) od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które ten dom wyremontowało dla swoich pracowników, oraz że na zabezpieczenie zadłużenia podatkowego ustanowiona została hipoteka przymusowa (k.980).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie ma podstaw do przyjęcia li tylko w oparciu o w/w pismo, że dom został przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych odbudowany. Użytego w w/w piśmie określenia „wyremontowany dla potrzeb pracowników” nie można utożsamiać z odbudową, poza tym gdyby Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w 1949r. dokonało odbudowy budynku, z pewnością nie zwlekano by aż do 1969r. z rozpoznaniem wniosku J. Z. o przyznanie prawa własności czasowej do gruntu, na którym wzniesiony został budynek. Odmowa przyznania prawa własności czasowej do gruntu nastąpiła zgodnie z brzmieniem decyzji z 18.11.1969r. „w związku z art. 7 ust. 5 dekretu” (k.1009-1010), bez wskazania konkretnej przyczyny, z zaznaczeniem, że sprawa odszkodowania zostanie uregulowana odrębnie, co również utwierdza w przekonaniu, że Skarb Państwa miał w tamtym czasie świadomość, że budynek istniał w chwili wejścia w życie dekretu (...) i że właścicielowi budynku należy się odszkodowanie za jego przejęcie.

Notatka służbowa sporządzona 12 marca 1997r. w wydziale Geodezji i (...) Urzędu Gminy (...) (k.624, tom 4), z której wynika, że pełnomocnik J. Z. stwierdził, iż budynek był odbudowany ze środków państwowych, wbrew stanowisku sądu I instancji, nie stanowi dowodu na w/w okoliczność. Przede wszystkim treść oświadczenia zawartego w owej notatce nie poddaje się weryfikacji. Nie wiadomo jak nazywał się pełnomocnik, który złożył oświadczenie zawarte w notatce i skąd czerpał swoją wiedzę, nie wiadomo też, kto spisał w/w notatkę. Podpis pod notatką jest nieczytelny, nie podano stanowiska służbowego ani funkcji pełnionej przez osobę sporządzającą notatkę, nie ma możliwości przesłuchania tej osoby ani osoby pełnomocnika składającego oświadczenie odnośnie pochodzenia środków na odbudowę budynku. Poza tym informacje podane w notatce pozostają w oczywistej sprzeczności z dowodami opisanymi wyżej jak choćby z treścią orzeczenia Wydziału Inspekcji Budowlanej Zarządu Miejskiego w (...) W. z 12.04.1949r. (k. 555), czy z zaświadczeniem z wydziału ksiąg wieczystych Sądu Powiatowego dla W.-P., że w repertorium notariusza H. za 1949r. figuruje wpis o zawarciu przez dzierżawców nieruchomości 13.05.1949r. umowy najmu z P. G. na czas do 31.12.1961r, za częściowy zwrot kosztów odbudowy (k.493). Dlatego Sąd Apelacyjny przyjął, iż brak jest podstaw do przyjęcia, że treść oświadczenia zawartego w notatce odpowiada prawdzie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 par. 1 k.p.c. dokonał zmiany zaskarżonego wyroku i zasądził na rzecz powoda odszkodowanie za szkodę rzeczywistą polegająca na utracie własności 13 lokali mieszkalnych wraz z odpowiednim udziałem we własności części wspólnych budynku i użytkowania wieczystego gruntu.

Sąd Apelacyjny przyjął, że wartość owych lokali winna być wyliczona według cen aktualnych i stanu według daty wydania orzeczenia Prezydium Rady Narodowej (...) W. z dnia 18.11.1969 r. odmawiającego ojcu powoda J. Z. przyznania własności czasowej do nieruchomości w W., przy ul. (...), którego nieważność została stwierdzona orzeczeniem Samorządowego Kolegium

Odwoławczego w W. z 23.05.2006 r. tj. stanu z daty wyrządzenia szkody, zgodnie z art. 361 par. 1 k.c.

Sąd Apelacyjny oparł się na opinii biegłej W. S. z 2.05.2013r. (k.1436, tom 8), uzupełnionej opinią tej biegłej z 6.09.2014r. (k.1555, tom 8) i opinią ustną z 10.10.2013r. (k.1626), przyjmując wartość lokali obciążonych obligatoryjnym prawem najmu, skorygowaną do czterech miejsc po przecinku, a także przyjmując, że lokal numer jeden to lokal mieszkalny, gdyż 18.11.1969r. lokal ten bezspornie nie był lokalem użytkowym.

Zgodnie z wyliczeniami biegłej na k.1593 wartość lokali z obciążeniem obligatoryjnym prawem najmu skorygowana do czterech miejsc po przecinku, według stanu na 18.11.1969r. to kwota 5.487.429 zł. (k.1593), przy czym gdy idzie o wartość lokalu nr (...) to kwota 873.200 wskazana w opinii na k.1593 stanowi wartość wyliczoną z uwzględnieniem, że jest to lokal użytkowy. Wartość tego lokalu jako lokalu mieszkalnego to kwota 458.805 zł. (k.1438) ale z zastosowaniem współczynnika 0,7043 wskazanego przez biegłą w opinii na k.1593 lokal ten ma wartość 461.622,87 zł. tj. w zaokrągleniu 461.623 zł. (bo wartość rynkowa lokalu nr (...) tj. 655.435 x współczynnik 0,7043 uwzględniający obciążenie prawem najmu i korektę do czterech miejsc po przecinku to kwota 461.622 zł.). Zatem szkoda z tytułu utraty 13 lokali to kwota 5.075.852 zł. (bo kwotę z tabeli na stronie 16 opinii k.1593 należało pomniejszyć, przyjmując zamiast kwoty 873.200 jako wartość lokalu nr (...), kwotę 461.623 zł.). Sąd Apelacyjny zasądził w/w kwotę z ustawowymi odsetkami od daty wyrokowania przez sąd I instancji, albowiem opinia biegłej S. była aktualna na datę wyrokowania przez w/w sąd i gdyby ten sąd wydał prawidłowy wyrok, kwota ta uległaby zasądzeniu już 7.11.2013r. Żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od w/w kwoty od daty wcześniejszej nie jest zasadne, gdyż wysokość odszkodowania została ustalona według cen aktualnych na datę ustalenia odszkodowania, zgodnie z art. 363 par. 2 k.c. Dalej idąca apelacja, gdy idzie o naprawienie szkody rzeczywistej nie jest uzasadniona i podlega oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

Nieprawomocny wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 30.05.2014r. złożony w formie wydruku z Internetu przez stronę pozwaną (k.1747 i nast.) nie ma mocy wiążącej w niniejszym postępowaniu, nie mógł zatem stanowić podstawy ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego.

Jeśli idzie o naprawienie szkody wynikającej z przewlekłości postępowania administracyjnego, w związku z zaniechaniem wydania decyzji dekretowej w odpowiednim czasie, to Sąd Apelacyjny podziela stanowisko sądu I instancji, że żądanie oparte na art. 4171 par. 3 k.c. zgłoszone zostało dopiero 14.06.2012r. (k.1326) zamiast roszczenia o naprawienie szkody z tytułu utraconych korzyści, opartego na art. 160 k.p.a. Zmianie uległa nie tylko podstawa prawna ale i podstawa faktyczna roszczenia albowiem, powód wywodzi szkodę nie z wadliwej decyzji dekretowej ale z faktu, iż postępowanie zmierzające do rozpoznania wniosku dekretowego toczyło się dużej niż było to konieczne dla rozpoznania tego wniosku. Powód sprecyzował żądanie z tego tytułu w pismach k. 1333-1338 i 1548.

18.11.2005r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wydał wyrok, w którym oddalił skargę K. Z. na bezczynność Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. w przedmiocie stwierdzenia nieważności orzeczenia administracyjnego sygn. ISAB/Wa113/05 (k.1590). Wyrok ten wiąże sąd w niniejszym postępowaniu, zatem brak jest możliwości przyjęcia, że w okresie do 18.11.2005r. postępowanie administracyjne w przedmiocie stwierdzenia nieważności orzeczenia z 18.11.1969 r. o odmowie przyznania ojcu powoda własności czasowej do nieruchomości w W., przy ul. (...) było prowadzone przewlekłe.

Orzeczeniem z 23.05.2006 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. stwierdziło nieważność orzeczenia Prezydium Rady Narodowej (...) W. z 18.11.1969 r. i decyzja ta miała charakter ostateczny. Rację ma sąd I instancji, że od czasu wydania w/w orzeczenia do chwili zgłoszenia roszczenia o odszkodowanie za przewlekłe prowadzenie postępowania zmierzającego do wydania w/w decyzji upłynęły 3 lata, zatem roszczenie uległo przedawnieniu (za okres od 18.11.2005 do 23.05.2006r.) i jako takie, na skutek podniesienia zarzutu przedawnienia przez pozwanego, podlega oddaleniu. W tej części apelacja nie ma uzasadnionych podstaw i została oddalona z mocy art. 385 k.p.c.

Jeśli idzie o odszkodowanie za szkodę wyrządzoną na skutek przewlekłego postępowania administracyjnego po 23.05.2006r., rację ma sąd I instancji, że w tej części, w jakiej organem kompetentnym do rozpoznania wniosku dekretowego był Prezydent (...) W., Skarb Państwa nie posiada legitymacji biernej, zatem powództwo skierowane przeciwko Skarbowi Państwa nie może zostać uwzględnione. W tej części apelacja uległa oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

Uszło uwadze sądu I instancji, że powód wywodził swoją szkodę także z przewlekłości postępowania toczącego się przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym wskazując, że 15.01.2009r. złożył odwołanie od decyzji Prezydenta (...) W. z 22.12.2008r., które zostało uwzględnione dopiero 5.08.2009r. w sprawie KOC (...) z naruszeniem art. 35 par. 3 k.p.a., oraz że 5.01.2011r. wniósł odwołanie od decyzji Prezydenta (...) W. z 15.12.2010r., które zostało rozpoznane dopiero decyzją z 26.10.2011r. (...) z naruszeniem art. 35 par. 3 k.p.a. (k.1337, tom 7).

W tym zakresie Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy. W stanie faktycznym przedstawionym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku postępowania nadzorcze prowadzone przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze, o których mowa wyżej nie zostały omówione. Brak jakichkolwiek ustaleń faktycznych i rozważań prawnych we wskazanym zakresie uniemożliwia kontrolę rozstrzygnięcia i uzasadnia uchylene wyroku w tym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji w oparciu o art. 386 par. 4 k.p.c.

Jednocześnie wskazać należy, że nie ma racji Sąd Okręgowy, że roszczenie o odszkodowanie za szkodę wywołaną przewlekłością w/w postępowań nadzorczych uległo przedawnieniu (od daty wydania decyzji nadzorczych tj. 5.08.2009r. i 26.10.2011r. do daty wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym tj.16.06.2012r. nie upłynęły bowiem 3 lata), oraz że naprawienia szkody z tego tytułu powód może dochodzić jedynie po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem niewydania decyzji we właściwym czasie i że brak jest legitymacji biernej Skarbu Państwa.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r. V CSK 67/13 w sprawie o naprawienie szkody wyrządzonej decyzją wydaną przez samorządowe kolegium odwoławcze, wymienione kolegium jest jednostką organizacyjną Skarbu Państwa, natomiast zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego I CSK398/10 z 02.02.2011r., OSNC 2011/11/125 osoba, która poniosła szkodę na skutek bezczynności organu po wydaniu wyroku sądu administracyjnego uchylającego lub stwierdzającego nieważność aktu lub czynności (art. 154 § 1, 4 i 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.), może dochodzić jej naprawienia bez stwierdzenia we właściwym postępowaniu niewydania decyzji (art. 4171 § 3 k.c.).

W tej sytuacji sąd orzekający przy ponownym rozpoznaniu sprawy, będzie musiał ustalić, czy rzeczywiście we wskazanych okresach miała miejsce bezczynność Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W., czy powód poniósł szkodę i czy pomiędzy ową bezczynnością a szkodą, której naprawienia powód domaga się, zachodzi adekwatny związek przyczynowy.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok w punktach 2 i 3 rozstrzygających o kosztach procesu albowiem zgodnie z art. 108 par. 1 k.p.c. o kosztach procesu sąd rozstrzyga w orzeczeniu kończącym sprawę jako całość w danej instancji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.